

Når autismen forsvinder i psykiatri – Hvad skal vi være opmærksomme på?

SIKON 2026

Christina Sommer & Anette Barfod

Tlf. 31 66 46 61 · info@christinasommer.dk · christinasommer.dk

Man kan blive "kastebold" mellem psykiatri og kommunale tilbud

---

- Det er også fordi, personen har autisme/autist, så kan vi ikke rigtigt hjælpe...
- Det hører til i psykiatrien ↔ Det er en socialpædagogisk opgave
- Vi SKAL forstå mennesket, autismen og belastningen i dets kontekst for at kunne hjælpe med noget som helst

Indlæggelse

- V er 12 år, da han bliver indlagt på døgnafs. for spiseforstyrrelser
- Er begyndt at spise mindre og anderledes
- Taber sig og er trist og tillukket
- Bliver meget undervægtig
- Vi forældre bliver bekymrede og afmægtige

Mødet med psykiatrien

- Vi forældre bliver medindlagt
- Det er familiebaseret terapi, så vi er medbehandlere
- Afd. har højspecialiseret funktion, så her er de eksperter på området
- Vi er lettede over, at vi nu skal have hjælp

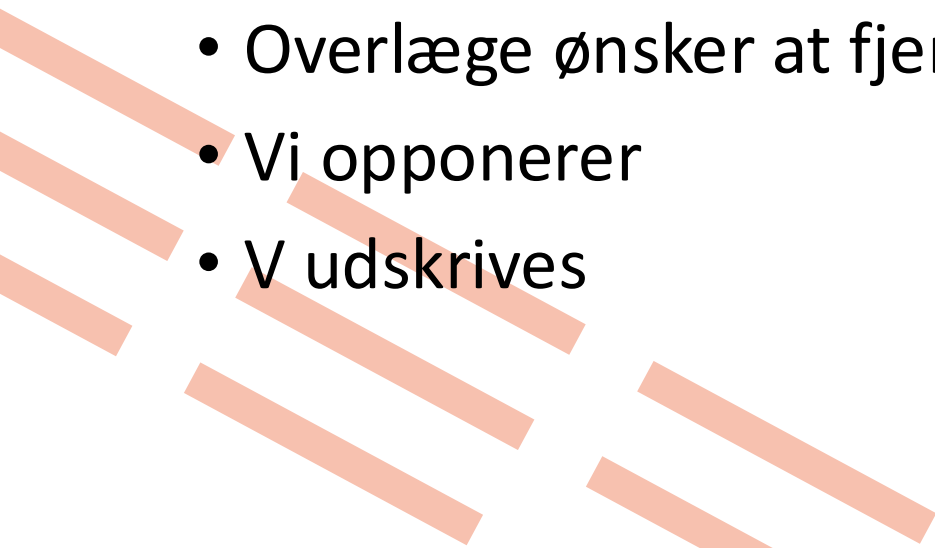
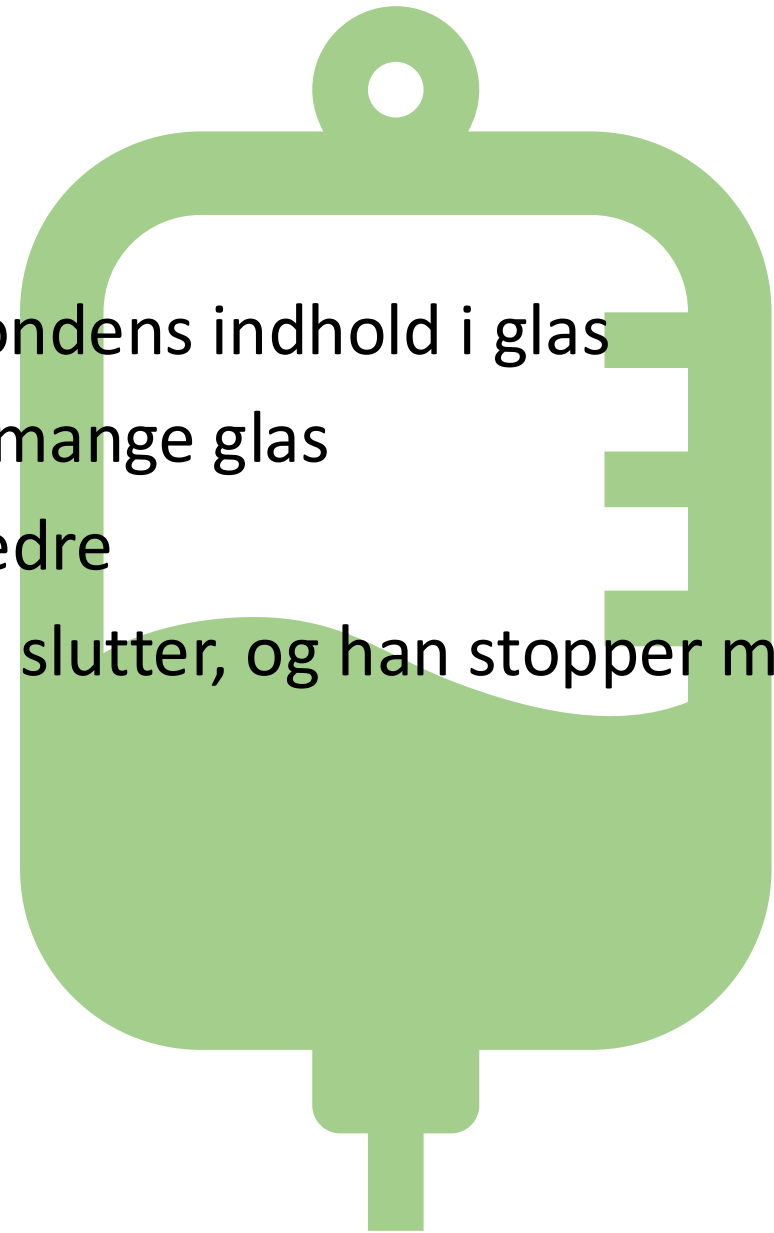
Behandlingen

- Behandlingen er ens for alle
- Vægtøge hurtigt (store mængder mad)
- Mål "sund vægt"
- Spise på tid
- Spise det, som er på afdelingen - man skal lære at spise alsidigt
- Forældres rolle –håndhæve regler

Forløbet

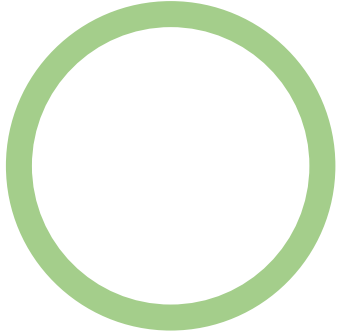
- Info patientrettighed: Man kan drikke sondens indhold i glas
- V kommer i sondeberedskab og drikker mange glas
- Han følger planerne, men får det ikke bedre
- V kommer i sund vægt, sondeberedskab slutter, og han stopper med at spise
- Overlæge ønsker at fjerne "mellemlid"
- Vi opponerer
- V udskrives

Forløbet

- Taber seks kilo på en uge. Vi er magtesløse.
  - Kan genindlægges forudsat, at vi ikke modarbejder behandlingen
  - V bliver udredt med autisme. Det ændrer ikke tilgangen til ham
  - Seks måneder i frygt, gør alt for at undgå sonden
  - Bliver næsten normalvægtig, men får det dårligere
  - Stress og tvangspræget adfærd tager til
-

Forløbet

- Møde med psykolog: Ur fjernes – øve fleksibilitet
- V kommer for sent til måltid, hvilket udløser sonde. Vejer 16,9 kilo mere end ved indlæggelse og er tæt på normalvægtig
- Herfra stopper han stort set med at indtage mad ved egen kraft
- Får sonde i mere end 1,5 år som gives ved 806 fastholdelser (bl.a. bælte, hånd- og fodremme)
- Bliver mere syg og begynder at selvskade (har hverken gjort før el. siden)

V får det værre, og vi kæmper for hjælp

- Både V og vi har mistet tilliden til, at personalet kan hjælpe
- Vi ved nu, at den behandling, der pågår, gør V dårligere. Leder efter fagfolk, andre psykiatriske afd., men løber panden mod en mur
- Vi hører om Christina Sommer via en af deres psykologer
- V flyttes til anden psykiatrisk afd., hvor de ikke ved noget om spiseforstyrrelser, men har viden om autisme. Samarbejdet mel. overlæge og Christina Sommer bliver et vendepunkt.
- Tvangsbehandling ophører fra første dag

Det vigtige første møde

- Blev mødt fordomsfrit og med en nysgerrighed på, hvem vi var som forældre
- Blev anerkendt i vores oplevelser og følelser
- Blev mødt i en lethed og tro på at vores søn ville komme ud på den anden side
- Blev bekræftet i at bakke vores søn op i hans drømme
- Mødte en fagperson, som stillede sig sammen med os og afsøgte mulige veje – vi var ikke længere alene

Et nyt blik – en anden tilgang

- Anoreksidiagnosen ændres til *Anden Spiseforstyrrelse*
- Ingen tvang – Høj grad af fleksibilitet
- Fokus på opklaring af autismeprofil og belastning
- Der er fokus på selvforståelse – daglige/ugentlige samtaler
- V oplever at blive hørt og inddraget
- Masser af omsorg og humor
- Vi er nysgerrige på V's drømme, interesser og taler V's styrker op

De professionelles mindset

Vi ved, at vi kan hjælpe dig, vi tror på dig, vi ser dig, vi ved, at du kæmper, vi er lige her, du kan stole på os

Fokus på tryghed og autonomi

---

100 % Inddragelse i eget forløb; herunder hvilke tanker vi gør os, så der er mulighed for at tænke med og styre forløbet for den person, det handler om

---

Nye input, give tid og vende tilbage

Fokus på at mentalisere højt, give mellemregninger og oversættelser (Hvad har vi gang i)

Vi kan rumme alle dine følelser, vi viser, at følelser ikke er farlige

Hvad skal vi så have blik for?

- Det er ikke nok at vide at personen er belastet, vi skal kunne tage højde for, hvordan belastningen kommer til udtryk og hjælpe der
- Gå væk fra krav f.eks. "Du skal, Nu skal vi, Det skal man..." til at det bliver naturlige skridt på vejen, fordi noget opstår. Vi skal finde vejen sammen heri opnår personen autonomi og tryghed.
- Turde ikke at vide hvad man som fagperson skal, være usikker, og kigge på de ting som bliver svære for en selv.

Samarbejdet med forældrene

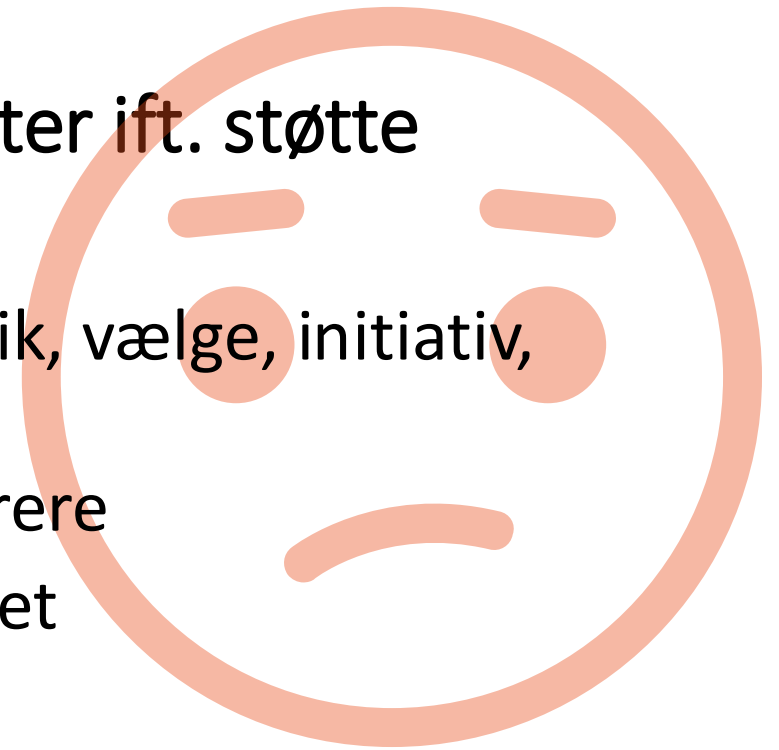

- Vi ved at samarbejdet med forældrene er afgørende for, at forløbet bliver godt. Det er de professionelles ansvar at skabe tryghed
- Kan forældre selv være belastede, bekymrede? Ja, det er naturligt, og vi skal rumme dem
- Har brug for at føle, at man er på samme hold; Udvisе ymyghed, omsorgsfuldhed og give noget af sig selv

Vi skal skifte vores
perspektiv fra '*behandling
af*' til '*forståelse af*' det
menneske, vi møder

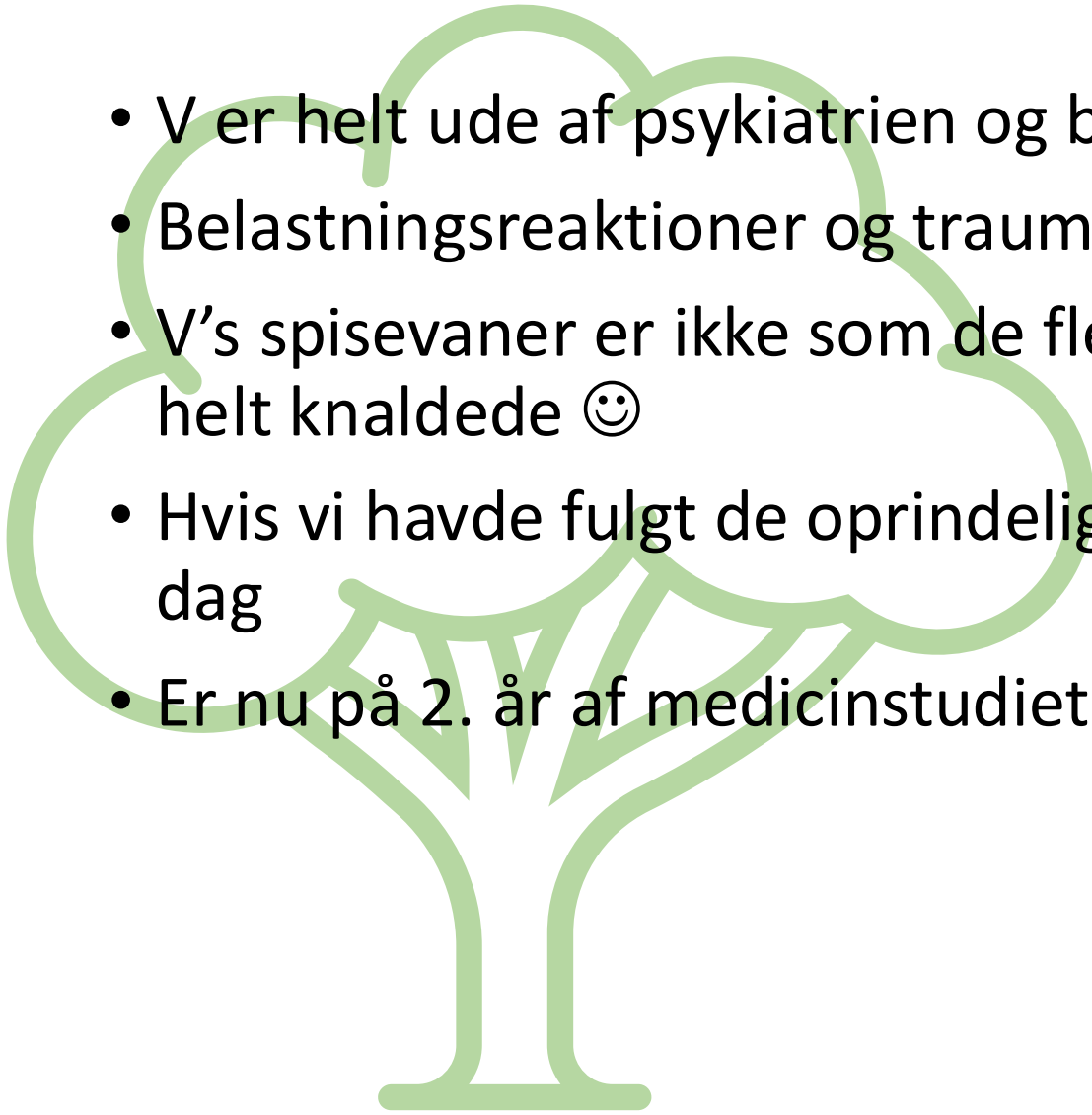
Autisme og belastning opmærksomhedspunkter ift. støtte

- De eksekutive funktioner bliver dårligere: Overblik, vælge, initiativ, følelsesregulere
- Kommunike egne behov; sige fra/til bliver sværere
- Den konkrete tænkning bliver endnu mere konkret
- Latenstiden bliver længere
- Sanseforstyrrelsen bliver større: Lyde, lugte, lys, føle, smag, mærke sig selv
- Flexibiliteten bliver mindre
- Tidligere dårlige oplevelser; Man er på vagt, i alarmberedskab – tilliden til at andre vil og kan hjælpe kan være meget lille

V og familien i dag

- V er helt ude af psykiatrien og bor hjemme
- Belastningsreaktioner og traumer fra behandlingen
- V's spisevaner er ikke som de flestes, nogle ville måske sige, at de er helt knaldede 😊
- Hvis vi havde fulgt de oprindelige mål, ville V være betragtet som syg i dag
- Er nu på 2. år af medicinstudiet

Lovændring

- Viktor og jeg har siden 2022 deltaget i et projekt under Institut For Menneskerettigheder, som overordnet set handler om at nedbringe tvang i psykiatrien.
- 21. maj 2024 førte projektet til en lovændring:

§ 1 stk. 6: 'Uanset det informerede samtykke efter stk. 5 foreligger der tvang, hvis patienter under 15 år ikke selv giver informeret samtykke til behandling'

- Personalet skal til enhver tid søge at undgå tvang af børn under 15 år, da der ellers er tale om lovbrud.